

Wetsvoorstel Algemene Voorwaarden Consumentenbescherming

De gedachte achter dit wetsvoorstel past in een door de VVD voorgestaan consumentenbeleid. Woordvoerder Korthals legde er de nadruk op, dat de VVD wil dat een dergelijk beleid actief gevoerd wordt, omdat dit één van de grenzen vormt waarbinnen het stelsel van vrije ondernemingswijze productie werkt. Bij alle belangrijke of ingrijpende beslissingen van de overheid, waarbij het consumentenbelang betrokken kan zijn, dient de overheid dat belang als volwaardige factor mee te wegen, naast sociaal-economische, milieutechnische en dergelijke belangen.

Zo moet het consumentenbeleid een onverbreekelijk onderdeel vormen van het gehele overheidsbeleid.

Dit uitgangspunt bepaalt, hoe de VVD tegen dit wetsvoorstel aankijkt. Van het onderhavige voorstel is de VVD geen warm voorstander, maar als er een doeltreffend kader kan worden gevonden, gaat zij ermee accoord.

Doel van dit wetsvoorstel is namelijk om onredelijke standaardvoorwaarden, bijvoorbeeld bij algemene koopovereenkomsten, huurovereenkomsten enz. te beteugelen om daarmee tegen te gaan, dat de eenzijdige inhoud van algemene voorwaarden te gemakkelijk aan een wederzijdse partij wordt opgedrongen, zonder dat deze daar invloed op kan uitoefenen.

Naar het oordeel van de VVD-fractie zijn echter de nadelige effecten van dit wetsontwerp te groot, zonder dat zeker is, dat het gestelde doel wordt bereikt.

Woordvoerder Korthals lichte dit toe, nadat hij eerst uitvoering op de deregulatie-aspecten was ingegaan. In dit verband wees hij op het voorstel van de Commissie Van der Grinten om dit wetsontwerp in te trekken.

De motivering van de regering om dit niet te doen achtte hij veel te summier en hij heeft de minister gevraagd dit nader toe te lichten.

Over het wetsvoorstel zelf, zei Korthals onder meer, dat het twee dingen probeert te regelen, die eigenlijk los van elkaar staan.

In de eerste plaats de bescherming van de consument tegen standaardcontractenclausules die hij niet voldoende heeft kunnen bestuderen en die achteraf onredelijk blijken te zijn.

In de tweede plaats het scheppen van een zekere rechtszekerheid ten aanzien van de inhoudelijke geldigheid van de standaardbedingen die eenzijdig worden opgesteld en daardoor onvoldoende rekening kunnen houden met de belangen van de wederpartij. Die twee onderwerpen hangen eigenlijk maar los samen.

Het eerste probleem betreft namelijk hoofdzakelijk het totstandkomen van de overeenkomst terwijl het tweede probleem voornamelijk de geldigheid van de bedingen in het algemeen betreft. (Bij dit laatste gaat het dikwijls om vorderingen van de Consumentenbond tegen ondernemingen die van standaardvoorwaarden gebruik maken.)

Hij betoogde vervolgens, dat deze twee doeleinden niet voldoende uit elkaar zijn gehouden en dat daaruit veel onduidelijkheden voortvloeien.

In dit verband wees woordvoerder Korthals erop, dat een consument, die verrast wordt door een beroep op een standaardbepaling ingevolge het Nieuwe Burgerlijk Wetboek die standaardbepaling op verschillende manieren kan aanvechten. Hij refereerde aan drie artikelen, maar kon zich toch voorstellen, dat dit voor de consument nog onvoldoende wordt gevonden. Als men echter de bescherming van de consument nog wil uitbreiden, moet er echter steeds een formule gevonden worden, die rekening houdt met alle bijzondere omstandigheden. Want als bijvoorbeeld de consument de moeite heeft genomen de voorwaarden uit te zoeken, te bespreken met de tegenpartijen en het contract dus is totstandgekomen op geheel dezelfde wijze als een ander contract, is er geen enkele reden om over te gaan tot een verdere bescherming, dan is het een gewoon contract geworden.

Zo'n formulering is in dit wetsontwerp niet gevonden. Voorts wordt als bezwaarlijk gevoeld, dat dit wetsontwerp een soort dwingend recht voor rechters in het leven roept. Men kan zich afvragen of dit wel past in ons rechtssysteem; men is hiermee, zo zei Korthals, altijd uiterst voorzichtig.

Internationale aspecten

Aan de zaak van de algemene voorwaarden kleven ook internationale aspecten. Het in Nederland in te voeren systeem behoort aan te sluiten bij hetgeen in andere landen geldt. Nederland is een land met een open economie, waarin veel internationale handel wordt bedreven. Daarbij is het gebruikelijk in een keten van afnemers steeds dezelfde voorwaarden toepasselijk te verklaren. Indien in die keten voor Nederlandse handelaren sommige bedingen niet toepasselijk zijn of kunnen zijn, of als die bedingen vernietigd worden, komen zij in een nadelige positie.

Korthals constateerde afwijkingen van het desbetreffende Verdrag van Rome van 19 juni 1980, dat overigens nog in werking moet treden, maar ook afwijkingen van het Duitse recht, waarop dit wetsvoorstel voor een belangrijk deel gebaseerd is.

Contractvrijheid

Bovendien worden als dit voorstel wet wordt belangrijke beginselen van ons verbintenissenrecht beperkt: de contractvrijheid, de gebondenheid aan het gegeven woord en de onverbreekelijke samenhang in wederkerige overeenkomsten tussen rechten en plichten van partijen over en weer.

Ook zonder dit wetsvoorstel zal de beoogde doelstelling van een verbeterde bescherming van de consument naderbijkomen door invoering van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, met name boek 6.

Bezwaren

Niettemin moet de positie van de consument verder versterkt worden. Dat is ook de wens van de VVD-fractie.

Het doel mag echter niet de middelen heiligen. Aan dit wetsontwerp kleven bepaald nadelen.

Vanwege het principiële karakter van de VVD-bezwaren kunnen deze niet zomaar door amendering worden ongedaan gemaakt. Verbetering is wel mogelijk. Bovendien is er nog tijd voor beraad, omdat dit wetsvoorstel, ook als het wordt aangenomen, nog niet onmiddellijk in werking treedt.

Het lijkt de VVD-fractie ongewenst in dit stadium door de Tweede Kamer een definitief oordeel te laten geven. VVD-woordvoerder Korthals gaf de minister in overweging zich over dit wetsontwerp nogmaals te beraden.

Daarbij zou hij zich van advies kunnen laten dienen door een commissie, waarin alle belanghebbenden zitting hebben, zoals de consumentenbond, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, ambtenaren van het departement en enkele onafhankelijke juridische deskundigen. Deze commissie zal dan moeten bezien of onder handhaving van de doelstellingen tot een gewijzigd wetsvoorstel gekomen kan worden. Uiteraard moet die commissie wel op korte termijn kunnen adviseren.

De minister is niet op dit voorstel ingegaan. De artikelsgewijze behandeling met de daarbij behorende amendementen zal binnenkort in een voortgezette uitgebreide commissievergadering plaatsvinden.

(Voor nadere informatie: mr. A.H. Korthals, tel. 070-614911, tst. 2119.)

Radioactief afval

De Tweede Kamer heeft met minister Winsemius gesproken over zijn nota „Radioactief Afval”. Daarin wordt het regeringsstandpunt uiteengezet over het afvalbeleid voor radioactieve stoffen. Hoofdkenmerken van dat beleid zijn isoleren, beheersen en controleren. Gekozen wordt voor een verwijderingsmethode die in de komende 20 tot 30 jaren kan worden toegepast voor **alle** categorieën radioactief afval. Inmiddels zal het onderzoek naar de definitieve berging van hoog actief en langjarig actief afval worden voortgezet. Dat zal vooral gebeuren in internationaal verband waarbij ieder land een deel van het onderzoek uitvoert en de resultaten moeten leiden tot overeenstemming over de beste oplossing. Van groot belang is daarbij dat in brede internationale kring de conclusie is getrokken dat goede oplossingen voor definitieve opslag in diepe geologische formaties beschikbaar zijn, maar dat verdere praktische ervaring moet worden verkregen om tot de keus van de meest economische oplossing te kunnen komen. Voor de VVD-fractie is deze vaststelling van grote betekenis, omdat daarmee de belangrijkste voorwaarde die door de VVD is gesteld voor het aanvaarden van kernenergie wordt vervuld.

De VVD-fractie kon met de voorstellen van de minister instemmen. Vanuit de Kamer werd opgemerkt dat de formulering van de nota kort en bondig en daardoor zeer duidelijk was. Vanuit de VVD-fractie werd de minister gevraagd ervoor te waken dat de kostenaspecten goed bewaakt en beheerst zouden worden. Op de vraag of bij eventuele nieuwe kerncentrales nog voor de opwerking van gebruikte splijtstof zou moeten worden gekozen, werd van de VVD-zijde gesteld dat de noodzaak daartoe niet aanwezig lijkt te zijn, maar dat bij langdurige interim-opslag, zeg 50-100 jaar, er voldoende tijd is om na te gaan of er economische voordelen, in de zin van het terugwinnen van kostbare grondstoffen, aan de opwerking zijn verbonden.

De fractie stemde in met het voorstel van de minister om nu een commissie te belasten met het zoeken van een geschikte plaats om de voorziening voor (langdurige) inte-

rim-opslag te bouwen. Uiteindelijk zal de regering een definitieve plaats kiezen uit 3 plaatsen die door de commissie geschikt zullen worden bevonden.

(Voor nadere informatie: dr. R. Braams, tel. 070-614911, tst. 2016.)

ABP

Naar aanleiding van de „ABP-affaire” is een commissie van onderzoek ingesteld, de commissie Polak. De taak van deze commissie was om aanbevelingen te doen over de organisatie van het ABP. Het ging daarbij niet alleen om een aantal praktische maatregelen in de sfeer van de onroerend-goed-sector, maar ook om aanbevelingen inzake de topstructuur. Met betrekking tot deze aanbevelingen heeft het kabinet een voorlopig standpunt ingenomen. Hierover heeft de Kamer in de U.C.V. van 17 september jl. een eerste, oriënterend debat gevoerd. Tevens zal gesproken worden met de ambtenarenbonden en daarna zal het kabinet een definitief standpunt aan de Kamer voorleggen. Tijdens dit eerste debat heeft onze woordvoerder Ad Nijhuis allereerst waardering uitgesproken voor de wijze waarop minister Rietkerk de ABP-affaire heeft aangepakt, namelijk de opdracht aan de heer Gruijters voor een kort onderzoek en vervolgens het in gang zetten van een justitieel onderzoek en het instellen van de commissie Polak. Dit in tegenstelling tot de woordvoerder van de CDA-fractie, die meende de minister alsnog te moeten aanvallen vanwege de opdracht aan de heer Gruijters. Dit had een onafhankelijk jurist moeten zijn. Onze woordvoerder pareerde deze kritiek met de vraag waarom het CDA vorig jaar niet met deze opvatting was gekomen! Nu riekte de kritiek op „onze” minister naar opportunisme op basis van tendentieuze krantenberichten.

Met betrekking tot de voorgeschiedenis van de ABP-affaire heeft de VVD tijdens het debat nog gewezen op de bijzondere rol die de AbvaKabo daarbij wellicht heeft gespeeld. Een persverklaring van de AbvaKabo wekt namelijk de indruk dat deze ambtenarenbond al in een vroeg stadium op de hoogte is geweest. Waarom is toen de Raad van Toezicht van het ABP (waarin een bestuurslid van de AbvaKabo vertegenwoordigd is) en de minister niet ingeschakeld en waarom is wel gekozen voor openbaarmaking via vier linkse kamerleden, vroeg onze woordvoerder zich af. De minister heeft toegezegd daarover nog eens indringend met de AbvaKabo te spreken.

Wat betreft het rapport Polak is het op zichzelf een nogal triest feit dat er een affaire nodig is geweest om een aantal bestuurlijke en organisatorische mankementen bij het ABP boven tafel te krijgen, die al lang bleken te bestaan. De verantwoordelijke organen zijn onvoldoende alert geweest, waarbij een onduidelijke taakafbakening een rol gespeeld heeft. Opvallend was ook dat tijdens de hoorzitting vrijwel alle betrokken organen en organisaties kritiek hadden op het functioneren van andere instanties, terwijl zij zelf meenden de handen in onschuld te kunnen wassen.

En zo kon een voedingsbodem ontstaan voor bestuurlijke omissies, voor onachtzaamheden, voor interne spanningen en zelfs voor mogelijke malversaties.

Tegen de achtergrond van deze constatering heeft de VVD een voorlopig oordeel op hoofdpunten gegeven en kwam daarbij min of meer op dezelfde lijn als de commissie Polak. De fundamentele vraag die daarbij allereerst aan de orde kwam is wat de plaats van het ABP ten opzichte van de overheid dient te zijn. Twee uitersten doen zich hierbij voor: het ABP puur als overheidsdienst of een privaatrechtelijke structuur zoals een bedrijfspensioenfonds. Het ABP als over-

heidsdienst wijst de VVD af. Dit is een stap terug, terwijl juist een stap vooruit wenselijk is. Voor de lange termijn wijst de VVD een bedrijfspensioenfondsstructuur zeker niet af. Vooralsnog echter vinden wij dit een te vergaande stap. De VVD heeft daarom in navolging van de commissie Polak het kabinet voorgesteld te kiezen voor een tussenvorm waarbij het ABP opschuift in de richting van een bedrijfspensioenfonds dat wil zeggen een zo zelfstandig mogelijk ABP, waarbij de minister van Binnenlandse Zaken echter wel de uiteindelijke eindverantwoordelijkheid blijft behouden en het parlement betrokken blijft op grond van zijn budgetrecht en als medewetgever.

Over dit uitgangspunt wordt ook door het CDA en de PvdA nagenoeg gelijk gedacht. In de uitwerking zijn er echter verschillen. Zo vindt de PvdA dat ook de topstructuur bij het ABP dan gelijk moet zijn aan die van bedrijfspensioenfonds dat wil zeggen het bestuur is de baas en de directie voert slechts uit. De VVD heeft voorkeur voor een structuur zoals door de commissie Polak is voorgesteld namelijk voor de directie een Raad van Bestuur - model met daarboven een vorm van toezicht en medebestuur die lijkt op een raad van commissarissen, te samen als een soort twee-eenheid het pensioenbestuur vormend. Dus een verdeling van taken en bevoegdheden zoals we die aantreffen bij grote ondernemingen. Het CDA heeft voorkeur voor het handhaven van de Centrale Beleggingsraad (CBR) die momenteel los van het pensioenbestuur beslist over de beleggingen. Gelet op de problemen die zich bij het ABP hebben voorgedaan vinden VVD en PvdA daarentegen dat

CBR en pensioenbestuur in elkaar geschoven dienen te worden conform het advies van de commissie Polak dat wil zeggen ofwel een commissie van beleggingen onder, dan wel beleggingsdeskundigen opnemen in de Raad van Toezicht (RvT).

Op een essentieel onderdeel week de VVD af van de mening van de commissie Polak. Deze vond de verkokering en de belangenbehartiging in de RvT ongewenst en kwam op grond daarvan tot de vergaande conclusie dat de bonden en de departementen uit de Raad van Toezicht zouden moeten. Ook het kabinet had deze aanbeveling terecht niet overgenomen. Zoals bij bedrijfspensioenfonds dient er een paritair benoemingsrecht te zijn. Daar dienen partijen echter wel verstandig gebruik van te maken. Het is namelijk niet wenselijk dat in de Raad van Toezicht dezelfde personen zitten die ook aan de onderhandelingstafel plaats nemen bij het arbeidsvoorwaarden-overleg.

Voorts was de VVD het eens met de opvatting van de commissie Polak dat er een betere afscherming tussen ABP en „de politiek” moet komen. De uitoefening van de parlementaire rechten dienen met de nodige waarborgen omkleed te zijn. De suggestieve verwijzen van de bonden dat de overheid „grepen in de kassa” zou hebben gedaan is echter een volstrekt verkeerde voorstelling van zaken. In dit verband heeft onze woordvoerder nog eens benadrukt dat de financiële positie van het ABP zeer gezond is en dat ongerustheid daarover volstrekt onnodig is. Tenslotte heeft de VVD wederom voorgesteld om het huidige wettelijk verbod voor het ABP om te beleggen om buitenlands onroerendgoed op te heffen. Het ABP-bestuur moet zelf in vrijheid kunnen beslissen of dat wel of niet verstandig is.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2854.)

U neemt toch ook een abonnement op de VVD-Expresse!

- **Wilt u wekelijks actuele informatie ontvangen over de standpunten van de VVD Tweede- en Eerste-Kamerfractie?**
- **Wilt u de nieuwe rapporten van de prof. mr. B.M. Teldersstichting gratis aanvragen?**
- **Heeft u behoefte aan meer achtergrondinformatie?**

Dan kunt u nu een abonnement nemen op deze VVD-Expresse. Voor f 50,- per jaar kunt u zich abonneren door onderstaande bon in te vullen en op te sturen in een enveloppe zonder postzegel naar:

VVD-Expresse
Antwoordnummer 1877
2500 WB 's-Gravenhage



Met blokletters invullen s.v.p.

Ondergetekende:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

geeft zich op als abonnee van de VVD-Expresse.

Het abonnementsgeld tot 1 januari 1985 bedraagt f 25,-

Nog geen geld overmaken wij zenden u een acceptgirokaart.

Uit de Eerste Kamer

Ziekenfondswet en AWBZ

De VVD-fractie in de Eerste Kamer heeft haar goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp tot wijziging van de Ziekenfondswet en de AWBZ (algemene wet bijzondere ziektekosten), ter oplossing van de zogenaamde AOW-plus-problematiek.

Deze problematiek bestaat uit de samenloop van belastingheffing en AOW-premieheffing, die bij kleine inkomens, vlak boven de premiegrens zeer knellend drukt.

De groep van gehuwde bejaarden wordt in dit wetsontwerp tegemoetgekomen door een gedeeltelijke verschuiving van lasten naar de ongehuwde bejaarden die een relatief gunstiger premie betalen. Voorts is f 60 miljoen uit een meevaller in de AWBZ-kosten voor deze operatie ter beschikking gesteld.

Het wetsontwerp bevatte nog meer belangrijke verbeteringen in de sfeer van de ziektekostenverzekering. De woordvoerder van de VVD mevrouw E. Veder-Smit merkte hierover op, dat allereerst van belang is, dat het systeem van premiereducties nu in de wet is vastgelegd.

Tot dusver besteedden Rijk en de Algemene Kas van de Ziekenfondsverzekering en de AWBZ hieraan zeer aanzienlijke bedragen, olopende tot enkele miljarden, zonder dat daarvoor verdeelmaatstaven bestonden.

Een tweede verbetering is de mogelijkheid die wordt geopend om in de premies voor ziekenfondsverzekering en AWBZ een kinderpriem en een leeftijdstoelag op te nemen. Daardoor kan in de toekomst bij de premieheffing rekening worden gehouden met de gezinssamenstelling en

de leeftijd van de verplicht verzekerde. De premie krijgt daardoor een reëler karakter en het verschil met de particuliere verzekering wordt verkleind. Een discussie over de twee beginselen die bij premievaststelling een rol spelen, namelijk het solidariteitsbeginsel enerzijds en het equivalentiebeginsel anderzijds zal straks bij de voorgenomen stelselwijziging diepgaand moeten worden gevoerd.

Namens de VVD-fractie vroeg mevrouw E. Veder-Smit nu reeds aandacht voor een gedifferentieerd pakket, met een gedifferentieerde premie.

Het wetsontwerp, dat inmiddels is ingevoerd, voorziet tenslotte in de budgettering van de beheerskosten van de ziekenfondsen. De beheers- en administratiekosten in de gezondheidszorg zijn de laatste jaren relatief sterk gestegen.

Daarom is ook voor de ziekenfondsen een groeinorm gewenst. De VVD-fractie achtte het wetsontwerp van zoveel belang, dat zij een PvdA-pleidooi om met de behandeling te wachten tot de komende stelselwijziging afwees. Integendeel, de VVD-fractie vindt invoering urgent.

(Voor nadere informatie: mevr. mr. E. Veder-Smit, tel. 058-122803 of 070-554909.)

Uit de Eerste Kamer:

Wet op de Stadsvernieuwing

De VVD-fractie in de Eerste Kamer heeft in meerderheid tegen de wet op de Stadsvernieuwing gestemd.

Voor de tegenstemmers overwoog een tweetal bezwaren:

A. Het bij amendement van het CDA en de oppositie invoeren van een voorkeursrecht voor gemeenten in stadsvernieuwingsgebieden, terwijl de desbetreffende wet juist in het kader van deregulering en heroverweging is aangehouden.

B. Het introduceren van een leefmilieuerordering. Terzake van beide punten betoogde VVD-woordvoerder G.O.J. van Tets dat dit weer het uitbreiden van de greep van de overheid was over het doen en laten van de burgers. Hij vreesde een golf van leefmilieuerordeningen.

Unaniem was de fractie in het benadrukken van het belang van de stadsvernieuwing. In de komende jaren zal de toedeling van middelen aan de stadsvernieuwing volgens de VVD-woordvoerder de hoofdschotel van de interventies van het ministerie van Volkshuisvesting moeten uitmaken. Dit omdat de kwantitatieve woningnood van kunstmatige aard is en de aandacht voornamelijk op de kwaliteit zal moeten worden gericht. Uit onderzoek blijkt immers dat in de steden 57% van de woningen een huur doet van f 250,- of minder per maand. Dat zijn lang niet allemaal slechte woningen.

Als beter uitvoering zou worden gegeven aan de uitvoering van het regeerakkoord terzake van harmonisatie en harmonisatie ineens, zouden de huren beter overeenstemmen met de kwaliteit en geen miljoenen weglekken aan objectsubsidies, die beter aan de stadsvernieuwing ten goede zouden kunnen komen.

Zo liggen thans miljoenen renteloos in de 15.000 leegstaande woningen van 123 van de 700 woningbouwcorporaties die juist in de steden te vinden zijn.

(Voor nadere informatie: G.O.J. Van Tets, tel.: 010-644552.)